

- Det finns ingen allmänt accepterad *definition* av 'moral'
- Vad som kännetecknar moral är *i sig en filosofisk fråga*
- Rachels föreslår en "minimiuppfattning" som han anser vara "*en central kärna som varje moralteori bör acceptera, åtminstone som utgångspunkt*"

1

Denna kärna består av två huvudpunkter:

(1) moraliska omdömen måste kunna underbyggas med goda skäl, och

(2) moraliskt tänkande förutsätter att man tar hänsyn till varje individs intressen på ett opartiskt sätt

2

- Anta att någon säger att man *bör* utföra en viss handling (eller att det vore *fel* att utföra den)

- Det är då alltid på sin plats att fråga *varför* man bör utföra denna handling (eller *varför* det skulle vara fel)

- Om personen ifråga inte kan ge något *skäl* för sin åsikt så kan vi avfärda åsikten som godtycklig eller grundlös

3

- Men så är det *inte* med t.ex. uttryck för personlig smak
- Om någon säger "Jag gillar kaffe" så behöver hon inte ge något *skäl* för detta. Man behöver inte *rationellt rättfärdiga* sitt gillande (el. ogillande)
- På så sätt finns det en viktig skillnad mellan moraliska åsikter och personlig smak

4

- Naturligtvis är inte alla skäl som kan ges för en viss åsikt *goda* skäl
- Men vad krävs det för att någonting skall vara ett *gott* skäl? Kan man öht ge *goda* skäl för moraliska åsikter (och andra värderingar)?
- Vad skulle kunna vara ett gott skäl för att abort är fel eller för att det är varje människas moraliska plikt att alltid tala sanning?

5

- Rachels: ett gott skäl för någonting utgörs av ett bra *argument* för det
- Han påpekar att de flesta moraliska argument består av två olika *typer* av premisser:
 - (a) *empiriska teser* och
 - (b) *moraliska principer*

6

- Den andra delen av Rachels "minimiuppfattning": att man måste ta hänsyn till varje individs intressen på ett *opartiskt* sätt
- Grundtanken här är att *ur moralisk synvinkel* så är varje individs intressen lika viktiga som varje annan individs intressen
- Därför måste var och en erkänna att *ur moralisk synvinkel* så är andra människors intressen lika viktiga som ens egna intressen

7

- Kravet på opartiskhet är nära sammankopplat med kravet på att man måste kunna ge skäl för sina moraliska omdömen
- Om jag t.ex. uttrycker åsikten att "handling X är fel *förutom för Fritz- Anton*" så skulle ni såklart fråga *varför* detta förbud skulle gälla er men inte mig
- Dvs. ni skulle kräva att jag ger *skäl* för min åsikt

8

- Men om jag inte kan ge något annat "skäl" än att "jag är jag och ni är ni" så kan ni med rätta avfärda min åsikt som grundlös eller förvirrad
- Det blotta faktum att jag är jag kan aldrig vara ett skäl för att något som är fel för er skulle vara rätt för mig
- Att anföra detta som skäl visar att man inte förstår vad 'rätt' och 'fel' betyder

9

- Däremot finns det naturligtvis en mängd *andra skäl* för att vissa saker är rätt för en viss person med samtidigt fel för en annan person
- T.ex. kan vissa saker vara tillåtet för mig som är förbjudet för er *i kraft av att jag är er lärare*
- Men om det faktum att jag är er lärare är ett *skäl* för att andra rättigheter gäller för mig så bryter detta *inte* mot kravet på opartiskhet

10

- Opertiskheten förbjuder bara att man ger olika individers intressen olika vikt *när det inte finns något skäl för behandla dem olika*
- Det är alltså *inte* "partiskt" att behandla olika personer olika i så länge man har ett gott skäl för det
- Och vi kan ha olika åsikter om vilka skäl som är goda i olika sammanhang

11

- Notera att det Rachels kallar för "kravet på opartiskhet" ofta kallas för "universaliserbarhet" (se Bergström ss 27-28)
- **Universaliserbarhet:** Om jag anser att du bör handla på ett visst sätt så måste jag också gå med på att jag borde handla på samma sätt om jag befann mig i en *relevant* lik situation. Annars skulle jag göra mig skyldig till ett logiskt misstag

12
